

آیین نامه حرفه ای وکلای دادگستری کشورهای عضو اتحادیه اروپا

استقلال

کثرت تعهدات و تکالیفی که بر عهده وکیل قرار گرفته است، مستلزم وجود استقلال کاملی است که وکیل را از فشارهای وارده علی الخصوص فشارهای ناشی از اعمال نفوذهای خارجی و منافع شخصی خود وی، مصون دارد. این استقلال جهت تضمین اجرای عدالت ضروری است، همانگونه که رعایت بی طرفی برای یک قاضی ضرورت دارد.

وکیل باید از هر اقدامی که موجب صدمه به استقلال او می شود پرهیز نماید. او باید همیشه مراقبت نماید که در جهت خوشایند موکلش، قاضی و یا دیگر اشخاص، اخلاق حرفه ای و کالت را زیر پا نگذارد. وجود این استقلال در مورد انجام خدمات حقوقی ترافیعی و غیر ترافیعی ضروری است. مشاوره ای که وکیل به مراجعه کننده اش می دهد، در صورتی که صرفاً برای خوشایند مراجعین و یا برای حفظ منافع شخصی خود یا ناشی از فشارهای خارجی بوده باشد و در آنها اخلاق حرفه ای رعایت نشده باشد، هیچگونه ارزش واقعی ندارد.

صداقت و شرافت

در صورتی که نسبت به شرافت ، درستکاری ، سلامت و صداقت و کیل تردیدی وجود داشته باشد کسی نسبت به او اعتماد پیدا نخواهد کرد . اخلاق حرفه ای ، در نهایت برای جلب اعتماد نسبت به وکیل نقش موثری را در جامعه ایفاء می نماید .

اسرار حرفه ای

طبیعت حرفه وکالت ایجاب می کند که وکیل امین اسرار مراجعین و مرجع مکاتبات محرمانه آنان باشد . بدون تضمین حفظ اسرار ، اعتمادی به وجود نخواهد آمد . بنابراین حفظ اسرار حرفه ای هم حق و هم تکلیف اساسی وکیل به شمار می رود . این تعهد هم به نفع دستگاه قضایی و هم به نفع مراجعین وکیل می باشد . بنابراین اجرای این تعهد باید از حمایت دولتها نیز برخوردار باشد .

وکیل باید کلیه اسرار مربوط به اطلاعات محرمانه ای را که در چهارچوب فعالیت حرفه ای اش از آنها آگاهی مییابد حفظ نماید . این تعهد مقید به زمان خاصی نمی باشد .

وکیل باید پرسنل و کلیه اشخاصی را که با او در ارتباط با فعالیت حرفه ای اش همکاری می نمایند ملزم به حفظ اسرار حرفه ای نماید .

رعایت مقررات رفتار حرفه ای دیگر کانونها

در اجرای مقررات اتحادیه اروپایی و فضای اقتصادی اروپایی ، وکیل یک کشور عضو را می توان به مراعات مقررات حرفه ای کانون های وکلای دیگر کشورهای عضو ملزم نمود . وکیل ملزم است در انجام فعالیتهای خاص حرفه ای از مقررات حرفه ای مربوط به آن

فعالیت نیز آگاه گردد .

اعضای شورای کانونهای وکلای اروپایی ملزم هستند مقررات حرفه ای خود را به دبیرخانه شورا ارسال نمایند تا وکلا بتوانند از مقررات مذکور با مراجعه به دبیرخانه فتوکی تهیه نمایند .

عدم امکان اشتغال به برخی مشاغل

برای اینکه وکیل بتواند وظایف خود را با استقلال کافی و به گونه ای شایسته در جهت تحقق عدالت انجام دهد، باید از اشتغال به پاره ای مشاغل که با حرفه وکالت قابل جمع نیستند پرهیز نماید.

وکیلی که به عنوان نماینده یا وکیل مدافع موکلش در مراجع قضایی یا دیگر مراجع عمومی ذی صلاح کشورهای عضو حضور پیدا نماید باید مقررات مربوط به عدم اشتغال وکیل به برخی مشاغل غیر قابل جمع با وکالت را که در آن کشور اجرا می شود مورد توجه قرار دهد.

وکیلی که در دیگر کشورهای عضو اشتغال دارد و می خواهد به فعالیت تجاری و یا هر فعالیت دیگری که قابل جمع با وکالت نیست پردازد، ملزم است همانگونه که وکلای آن کشور مقررات مربوط به عدم اشتغال به برخی مشاغل مغایر با وکالت را رعایت می نمایند، او نیز همان مقررات را مورد لحاظ قرار دهد.

تبلیغات شخصی

جز در حدودی که مقررات کانون متبوعه وکیل اجازه می دهد، وکیل نه شخصاً و نه از طریق اشخاص دیگر نمی تواند مبادرت به تبلیغ نماید.

زمانی که وکیل در نظر دارد به موکلینش اطلاع رسانی نماید یا تغییر موقت مکانی خود را اعلام نماید و یا در شروع فعالیتش حضور خود را به عنوان وکیل دادگستری اعلام نماید، می تواند از طریق رسانه ای عمومی اقدام نماید.

منافع موکل

وکیل باید با رعایت موازین قانونی و حرفه ای به بهترین وجه از حقوق موکلش دفاع کند حتی اگر این کار با منافع خاص خود او یا یک همکار و یا منافع کلی او تعارض داشته باشد.

محدود ساختن مسئولیت وکیل در قبال موکل

در حدودی که نظام حقوقی کشور عضو متبوعه وکیل یا نظام حقوقی دیگر کشورهای عضو، اجازه می دهند، وکیل می تواند مسئولیتش را در قبال موکلش در چهارچوب مقررات حرفه ای مربوطه محدود نماید.

روابط با موکلین

آغاز و پایان روابط با موکل

وظیفه و کالتی و کیل از طریق اخذ و کالت از شخص موکل یا وکیل توکیلی او و یا تعیین او توسط مرجع ذی صلاح به عنوان وکیل یک شخص معین، شروع می شود.

در موارد خاصی که در هویت و صلاحیت شخص موکل یا وکیل توکیلی یا مرجع ذی صلاحی که او را به عنوان وکیل تعیین کرده است ابهامی وجود داشته باشد، وکیل باید به هر شیوه ای معقول نسبت به احراز آن شرایط، اقدام نماید.

وکیل باید در اسرع وقت، آگاهانه و با جدیت به مراجعه کننده اش مشورت داده و یا از حقوق او دفاع نماید، وی شخصاً مسئول وظیفه ای است که به وی اعطاء شده است، او

باید مراجعینش را از میزان پیشرفت موضوع و کالت یا مشاوره آگاه سازد. وکیل نباید مورد و کالتی را که می داند و یا اینکه باید بداند صلاحیت لازم برای انجام آن را ندارد بپذیرد مگر اینکه در آن مورد با یک همکار واجد شرایط همکاری نماید.

همچنین وکیل نباید مورد و کالتی را که به دلیل تعهدات دیگرش، فرصت انجام آنهم را ندارد، بپذیرد و کیلی که در صدد قطع همکاری با یک موکل برمی آید، باید مطمئن

باشد که موکلش در یک زمان معقول از همکاری یک وکیل دیگر برخوردار خواهد شد.

تعارض منافع:

وکیل نباید در یک موضوع مورد اختلاف به عنوان مشاور یا نماینده یا وکیل مدافع چندین نفر که بین آنها تعارض منافع وجود دارد یا احتمال وجود چنین تعارضی را می دهد ، ایفاء نقش نماید .

در موارد زیر وکیل باید قبول وکالت مراجعین خود پرهیز کند :

زمانی که احتمال تعارض منافع وجود دارد .

زمانی که خطر نقض تعهد حفظ اسرار حرفه ای وجود داشته باشد .

زمانی که احتمال خدشه بر استقلال وکالتی او وجود داشته باشد .

وکیل نمی تواند در موردی که اسرار و اطلاعات موکل سابق وی در معرض افشاء واقع

شود و یا اینکه آگاهی وکیل به امور موکل سابق ، انگیزه مراجعه موکل جدید به او بوده

باشد ، وکالت موکل جدید را بپذیرد .

در صورتی که وکلا به صورت جمعی کار می کنند ، پاراگراف های ۱-۲-۳ تا ۳-۲-۳

باری یکایک آنها لازم الاجراء است .

مشارکت در مدعی به وکیل نباید حق الوکاله خود را بر مبنای مشارکت در مدعی به تعیین

کند .

مشارکت در مدعی به توافقی است بین وکیل و موکل ، قبل از اینکه به طور نهایی موضوع وکالت ، به نفع موکل انجام شده باشد . با این توافق ، موکل متعهد می شود که بخشی از نتیجه دعوی را که می تواند وجه نقد یا بخشی از یک مال یا ارزش آن باشد ، به وکیل

پرداخت نماید . تعیین حق الوکاله بر مبنای ارزش دعوی در دو حالت مجاز است :

مقررات کانون وکلای کشوری که وکیل تابعیت آن را دارد ، آن را پذیرفته باشد .

حق الوکاله مطابق تعرفه قانونی مقرر شده باشد .

تعیین حق الوکاله

وکیل باید موکلش را از میزان حق الوکاله ای که مطالبه می کند آگاه نماید . میزان این

حق الوکاله باید منصفانه و قانونی باشد .

مبنای محاسبه حق الوکاله ، مقررات کانون وکلای متبوعه وکیل است مگر اینکه وکیل و

موکل توافق دیگری کرده باشند .

اگر وکیل ، عضو چند کانون باشد ، مقررات کانونی اعمال خواهد شد که روابط وکیل و

موکل با آن ، ارتباط بیشتری دارد .

اقساط حق الوکاله و هزینه

زمانی که وکیل پرداخت اقساطی از هزینه ها و حق الوکاله ها را مورد مطالبه قرار می دهد ، این مقدار نباید از میزان کارهای انجام شده فراتر رود .

در صورت عدم پرداخت قسط مورد مطالبه ، وکیل می تواند از انجام موضوع وکالت خودداری و یا از وکالت کناره گیری نماید . در این صورت باید ضوابط بند ۴-۱-۳ را مورد لحاظ قرار دهد .

مشارکت در حق الوکاله ، با شخصی که وکیل نیست در مورد حق الوکاله ، وکیل نمی تواند با شخصی که وکالت ندارد مشارکت نماید مگر اینکه مشارکت بین وکیل و دیگر اشخاص ، در حقوق کشور متبوعه وکیل ، مجاز اعلام شده باشد .

قاعده مندرج در بند ۱-۶-۳ در مورد پرداخت وجوه یا تهاتر به عمل آمده توسط وکیل در قبال وراثت همکار فوت شده یا شخص وکیل مستعفی که وکیل توکیلی موکل اصلی بوده است ، اعمال نمی شود . حل موضوع مورد وکالت به نحو مقتضی و از طریق ارائه مشورت های حقوقی

وکیل باید با توجه به اهمیت و ارزش موضوع وکالت ، راه حل های مناسبی را به موکل ارائه نماید و در مواقع مقتضی مشاوره لازم را در خصوص اقتضاء پیگیری توافق یا هر راه حل دیگر جهت حل نهایی دعوی را به او پیشنهاد نماید . هر زمان که موکل نیاز به کسب نظر مشورتی دارد ، وکیل باید به مشورت خواهی او پاسخ دهد .

سپرده های موکلین

هر زمان و به هر طریقی که وکیل ، اموالی را به حساب موکل یا اشخاص ثالث به دست می آورد (که ذیلا سپرده های موکلین نامیده می شود) ملزم است مقررات ذیل را در مورد آنها رعایت نماید :

سپرده های موکلین همیشه در یک حساب باز در یک بانک یا موسسه مالی مشابهی که مورد تایید مقامات صلاحیتدار باشد ، نگهداری خواهد شد . تمامی سپرده ها به چنین حسابی واریز خواهد شد مگر اینکه موکل به طور صریح یا ضمنی ترتیب دیگری را مقرر کرده باشد .

هر حسابی که به نام وکیل باز می شود تحت عنوان سپرده های موکلین بوده و وجوه آن متعلق به موکلین وی می باشد . موجودی حساب هایی که وکیل ، وجوه مربوط به موکلین خود را در آن واریز می نمایند باید همواره معادل کل وجوهی باشد که به حساب موکلین وصول گردیده است . تمامی سپرده های موکلین باید در اسرع وقت به موکلین یا به ترتیبی که آنها مقرر می دارند پرداخت گردد .

هر گونه پرداختی از محل سپرده موکلین به اشخاص ثالث ممنوع است مگر اینکه مطابق مقررات یا تصمیم دادگاه صالح یا اذن صریح یا ضمنی موکلی که پرداخت از حساب او صورت می گیرد ، این پرداخت مجاز اعلام شده باشد .

ممنوعیت پرداخت شامل موارد زیر است :

الف : پرداخت از سپرده های متعلق به یک موکل دیگر یا هزینه کردن برای امور او

ب: برداشت از سپرده های مربوط به موکلین ، تحت عنوان حق الوکاله

وکیل باید لیست کامل و دقیقی از تمامی هزینه های انجام شده از محل سپرده های

موکلین را به تفکیک تهیه نموده و به موکلی که آن را مطالبه کرده است تسلیم نماید .

سازمان های حرفه ای متبوعه وکیل مجاز هستند با حفظ اسرار حرفه ای ، اسناد مربوط به

سپرده های موکلین وکیل را مورد بررسی و ارزیابی قرار دهند تا هم از رعایت مقررات

مربوطه اطمینان حاصل کنند و هم متخلف از مقررات مذکور را تنبیه انضباطی نمایند .

وکیلی که در یک فعالیت حرفه ای در محدوده دیگر کشور عضو ، سپرده ای از موکلین

خود به دست می آورد ، باید مقررات مالیاتی و حسابداری مربوط به این قبیل سپرده ها را

مطابق ضوابط کانون متبوعه خود رعایت نماید ، مگر در موردی که ذیلا ذکر می شود ،

بدیهی است رعایت مقررات بند ۱-۸-۳ برای وی هم الزامی است .

وکیلی که در محدوده دیگر دولت عضو ، فعالیت می کند می تواند با موافقت سازمان

حرفه ای متبوعه خود و نیز سازمان حرفه ای دیگر دولت عضو ، به طور موردی تحت

مقررات حرفه ای دیگر کشورهای عضو قرار می گیرد بدون اینکه ملزم باشد مقررات لازم الرعایه کانون متبوعه اش را در آن مورد خاص رعایت نماید. در چنین حالتی وکیل ملزم است با اتخاذ تدابیر لازم به موکلینش اطلاع دهد که وی تابع مقررات کانون دیگری است.

بیمه مسئولیت حرفه ای

به دلیل ماهیت و گستردگی خطرات ناشی از فعالیت های وکالتی، وکیل باید همیشه مسئولیت حرفه ای خود را در یک حد معقول بیمه نموده باشد.

وکیل در انجام خدمات حقوقی خود در محدوده دیگر کشور عضو، تابع مقررات ذیل می باشد. وکیل که در کشور دیگر عضو خدمات وکالتی انجام می دهد، باید مقررات مربوط به الزام و کلاء به بیمه نمودن مسئولیت حرفه ای خود را که در آن کشور لازم الاجراست، مراعات نماید زمانی که وکیل در کشور کانون متبوعه خود، ملزم به بیمه مسئولیت مدنی حرفه ای است و در حال انجام فعالیت حرفه ای در دیگر کشور عضو نیز می باشد، باید اقدام به افزایش پوشش بیمه ای به منظور تحت پوشش قرار دادن مسئولیت حرفه ای فعالیت وکالتی خود در دیگر کشور عضو، نماید.

در مواردی که مقررات کانون متبوعه اش اخذ چنین بیمه ای را الزامی نکرده است و یا افزایش پوشش بیمه ای ، آن گونه که در بند ۲-۲-۹-۳ ذکر شد ، غیر ممکن می باشد ، وکیل باید مسئولیت حرفه ای اش را در دیگر کشورهای عضو در حق موکلین مربوطه در حد مساوی با وکلای آن کشور بیمه کند مگر اینکه این امر هم غیر ممکن باشد .

در حالتی که وکیل طبق قواعد مذکور نمی تواند بیمه مناسبی را اخذ نماید ، باید موکلینش را از وجود خطرات و احتمال ورود خسارات به واسطه فقد بیمه آگاه کند . وکیلی که در دیگ کشور عضو خدمات و کالتی انجام می دهد ، می تواند با موافقت

سازمان حرفه ای متبوعه و سازمان حرفه ای دیگر کشور عضو به طور موردی ، خود را تحت شمول مقررات لازم الاجراء مربوط به بیمه مسئولیت مدنی حرفه ای قرار دهد . در این حالت وکیل باید با اتخاذ اقدامات لازم موکلینش را از چنین وضعیتی مطلع نماید .

روابط با مراجع قضایی

مقررات حرفه ای لازم الاجرا در مقام وکیل مدافع

وکیلی که به عنوان وکیل مدافع در یک مرجع قضایی مربوط به دیگر کشور عضو حضور می یابد و یا در جریان یک دادرسی در چنین مرجعی مشارکت می نماید، باید مقررات حرفه ای لازم الاجرا در آن حوزه قضایی را رعایت نماید.

جنبه علنی مذاکرات

وکیل باید در هر شرایطی جنبه علنی مذاکرات را رعایت نماید. به عنوان مثال او نمی تواند بدون آنکه قبلاً وکیل طرف مقابل را مطلع نموده باشد، با قاضی رسیدگی کننده پرونده، ارتباط برقرار کند. او نمی تواند استاد و لوایحی را به قاضی ارائه دهد مگر اینکه در یک فرصت کافی در این زمینه با وکیل طرف مقابل صحبت کرده باشد. البته اگر مقررات دادرسی لازم الاجرا هر کشوری این امر را مجاز اعلام کرده باشد، ممنوعیتی وجود ندارد.

در مواردی که منع صریح قانونی وجود نداشته باشد، وکیل صرفاً با اجازه صریح وکیل طرف مقابل خواهد توانست دادگاه را از طرح پیشنهادی سازش که توسط طرف پرونده یا وکیل وی ارائه شده است، مطلع نماید.

احترام به قاضی

وکیل با ابزار احترام و صداقت نسبت به دادگاه باید با در نظر گرفتن وجدان بدون ترس و واهمه و یا لحاظ داشتن منافع شخصی خود یا دیگری و یا به خاطر ترس از احتمال تبعات سوء برای خود یا هر شخص دیگر، از حقوق موکلش دفاع نماید

اطلاعات نادرست یا شبهه انگیز

وکیل هیچوقت نباید عالماً به قاضی، اطلاعات نادرست یا شبهه انگیز عرضه کند. اجرای این قاعده نسبت به داوران یا اشخاص دیگری که نقش مشابه دارند

مقررات ناظر به روابط بین وکیل و قاضی، بر روابط وکیل با داور، کارشناس یا هر شخص دیگری که به طور موردی قاضی یا داور را مساعدت می نمایند، حاکمیت دارد.

روابط بین وکلا

حسن همکاری

به منظور حفظ حقوق موکل و احتراز از روندهای نامطلوب مثل سایر موارد مربوط به حفظ حیثیت حرفه ای، ضروری است که وکلا بر اساس اعتماد متقابل با یکدیگر حسن همکاری داشته باشند و در عین حال نباید منافع وکیل و موکل در تعارض قرار گیرد.

و کلا هر کشور عضو نسبت به وکلا دیگر کشورهای عضو، همکاری تلقی می شوند، لذا

باید در روابط با همدیگر همکاری صادقانه داشته باشند.

همکاری بین وکلای کشورهای عضو

در صورتی که وکیلی از وکلای یک کشور عضو، به یکی از همکاران در دیگر

کشورهای عضو، مراجعه کند و وکیل مورد مراجعه فاقد صلاحیت و توانایی برای انجام

کار موضوع پرونده باشد، باید از پذیرش آن کار خودداری نموده بلکه در چنین وضعیتی

باید ترتیبات لازم را برای ارتباط دادن آن همکار با یک وکیل واجد صلاحیت فراهم

نماید.

زمانی که دو وکیل از کشورهای مختلف عضو با هم فعالیت می نمایند بایستی بین نظام

های حقوقی مربوط به کشور خود از یک سو و مقررات کانون های متبوعه و صلاحیت ها

و تعهدات حرفه ای خود از سوی دیگر هماهنگی های لازم را ایجاد نمایند.

مکاتبات بین وکلا

وکیلی که با یک همکار خود از دیگر کشور عضو مکاتبه می نماید و انتظار دارد که

مکاتبه مذکور جنبه محرمانه داشته باشد، صراحتاً این موضوع را به اطلاع آن همکار

برساند. ثدر صورتی که گیرنده پاکت نامه، از حفظ اسرار مربوط به نامه همکار خود

عاجز باشد، می بایستی بدون باز کردن پاکت، آن را به هزینه خود عودت دهد.

حق الوکاله معرفی

هیچ وکیلی نمی تواند از بابت توصیه یا معرفی موکل به وکیل دیگر از آن وکیل یا هر شخص ثالث دیگر وجهی تحت عنوان حق الوکاله یا حق المشاوره یا عناوین دیگر مطالبه و یا بپذیرد. وکیل نایستی وجهی تحت عنوان کمیسیون بابت معرفی موکل خود، به کسی بپردازد.

ارتباط مستقیم با طرف دعوا

وکیل نمی تواند در ارتباط با موضوع دعوی، با شخصی که می داند وکیل دارد مستقیماً مکاتبه نماید، مگر اینکه طرف دعوا این اجازه را به او داده باشد.

تغییر وکیل

در یک دعوی معین، وکیل برای دفاع از حقوق شخصی که به او مراجعه کرده است، نمی تواند جانشین وکیل دیگری شود، مگر اینکه آن همکار را از این موضوع مطلع نموده و تدابیر اتخاذ شده توسط موکل را در ارتباط با تعیین تکلیف هزینه ها و حق الوکاله آن همکار به اطلاع وی رسانده باشد. در عین حال در هر مورد، این وظیفه موجب نمی گردد که وکیل جانشین، شخصا مسئول پرداخت هزینه های انجام شده توسط وکیل سابق و حق الوکاله مربوط به وی تلقی شود.

در صورتی که اقدام فوری در جهت رعایت مصالح موکل اقتضا نماید، وکیل می تواند بدون رعایت شرایط مذکور در بند ۱-۶-۵ قبول وکالت کند ولی در اسرع وقت باید به وظیفه موضوع بند ۱-۶-۵ اقدام نماید.

مسئولیت مالی

در روابط حرفه ای بین وکلای کشورهای عضو، وکیلی که به همکار خارجی خود، موکلی معرفی می نماید، شخصا مسئول پرداخت حق الوکاله، هزینه های مربوط در قبال آن همکار می باشد. در عین حال وکلای مذکور می توانند در بدو شروع همکاری، ترتیب خاص دیگری را مقرر بدارند.

ضمنا وکیل معرف همواره می تواند از قبل، مسئولیت آتی خود را در قبال پرداخت هایی که به وکیل همکار خارجی باید صورت پذیرد، محدود نماید.

ایجاد زمینه پیشرفت برای وکلای جوان

شناخت و آگاهی وکلای کشورهای عضو از قوانین و مقررات دادرسی لازم الاجرا کشورهای یکدیگر، در تقویت همکاری و ایجاد اعتماد متقابل نقش مهمی را داراست.

بدین منظور وکلای هر کشور عضو در جهت پیشرفت علمی وکلای جوان دیگر کشورها، سعی در انتقال اطلاعات نظام حقوقی خود به آنان در حین انجام وظایف حرفه ای شان خواهند نمود.

دعاوی بین وکلای کشورهای عضو

در صورتی که وکیل معتقد باشد یک قاعده حرفه ای توسط همکار دیگر کشور عضو نقض شده، او باید توجه آن همکار را به آن جلب نماید.

در صورت بروز هر گونه اختلاف شخصی مرتبط با تکالیف حرفه ای بین وکلای کشورهای عضو، آنها باید در بدو امر آن را از طریق دوستانه حل و فصل نمایند.

قبل از اینکه وکیلی در زمینه اختلافات موضوع بندهای ۱-۹-۵ و ۲-۹-۵ در قبال همکار دیگر کشور عضو اقامه دعوی کند، باید کانون های متبوعه را مطلع نماید تا آنها در جهت حل و فصل موضوع از طرق مسالمت آمیز اقدام کنند.

نویسنده: دکتر نصراله قهرمانی